

Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w listopadzie 2018 r.

2.01.2019 r.
Nr 11/2018

- W listopadzie 2018 r. odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego o 0,8% (przed rokiem wzrost o 3,1%).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego (8,6%) spadła w skali roku o 1,2 p. proc., a w stosunku do października 2018 r. zwiększyła się o 0,1 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło mniej ofert pracy zarówno w stosunku do listopada 2017 r., jak i w porównaniu z październikiem 2018 r.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rosło wolniej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 7,0%, w listopadzie 2017 r. wzrost o 9,2%).
- Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w III kwartale 2018 r. wzrosły w skali roku o 2,0% (wobec wzrostu o 1,9% w III kwartale 2017 r.).
W porównaniu z listopadem 2017 r. w grupach artykułów żywnościowych zauważalny był wzrost cen. Znacznie wyższe były ceny detaliczne pieczywa oraz warzyw. W skali roku podrożały towary i usługi związane z utrzymaniem mieszkania oraz ceny paliw i usług transportowych. Spadły m.in. ceny niektórych owoców, cukru oraz jaj świeżych.
- Listopadowe ceny zbóż w skupie wzrosły w skali miesiąca i roku. Wzrost cen w obu okresach odnotowano również w przypadku ziemniaków w skupie i na targowiskach. Ceny żywca wieprzowego w skupie obniżyły się zarówno w stosunku do października 2018 r. jak i listopada 2017 r. Wyższe niż przed miesiącem były ceny żywca wołowego i mleka w skupie oraz prosiąt przeznaczonych do dalszego chowu na targowiskach, ale w ujęciu rocznym obniżyły się. W przypadku żywca drobiowego w skupie i pszenicy na targowiskach wzrost cen odnotowano tylko w skali roku.
- Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku o 2,0% (wobec wzrostu o 13,9% w listopadzie 2017 r.). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych o 5,4% (przed rokiem notowano wzrost o 45,8%).
- Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była mniejsza o 39,5% niż w listopadzie 2017 r. Wpłynął na to spadek liczby mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 74,4%) i w budownictwie komunalnym (o 50,0%).
- W listopadzie 2018 r. odnotowano w skali roku zarówno wzrost sprzedaży detalicznej (o 9,2%) jak i hurtowej (o 2,1%).

Spis treści

Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	14
Budownictwo mieszkaniowe	16
Rynek wewnętrzny	18
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	21

Uwagi ogólne

Prezentowane w komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2015 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

W przypadku gdy dynamika przekracza 1000% użyto określenia „wielokrotnie”.

Dane są prezentowane w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

Polska Klasyfikacja Działalności 2007 (PKD 2007)

Skrót	Pełna nazwa
Sekcje	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy	
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Objaśnienia znaków umownych

Symbol	Opis
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak (x)	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

Rynek pracy

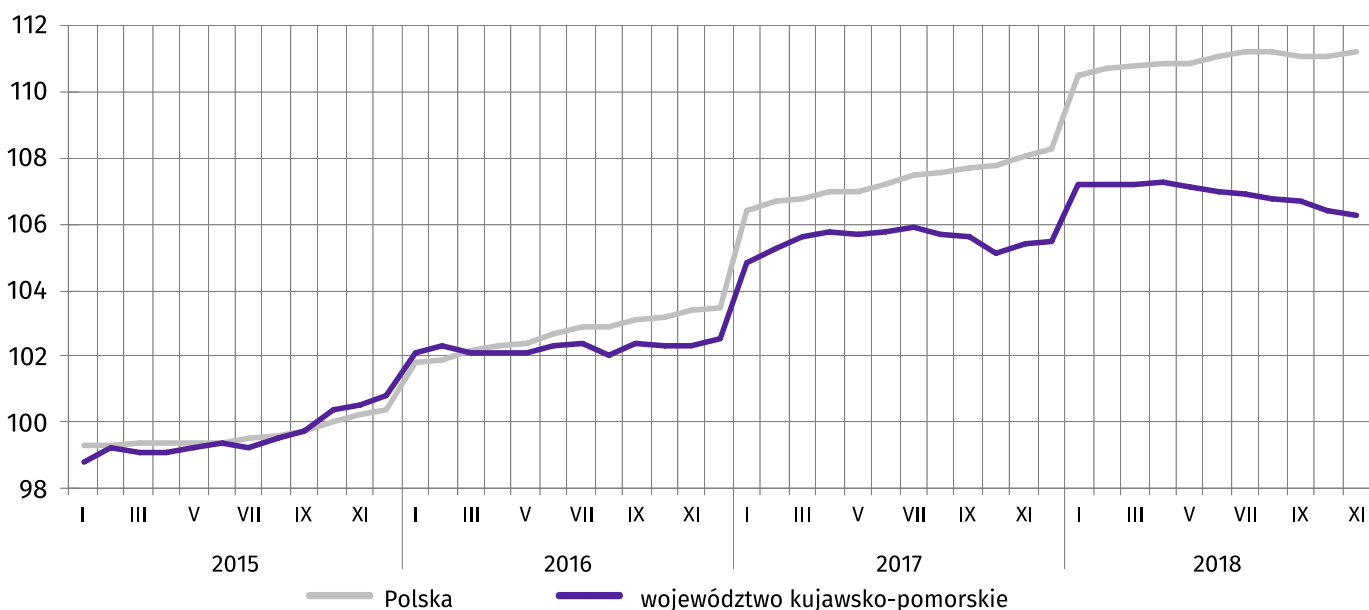
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie 2018 r. ukształtowało się na poziomie 258,4 tys. osób, tj. o 0,8% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,1% w listopadzie 2017 r.). Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 8,6% i była o 1,2 p. proc. niższa niż przed rokiem.

W listopadzie 2018 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 3,1%). Ponadto wzrost większy niż przeciętny w województwie zanotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,1%), w przetwórstwie przemysłowym (o 1,7%) oraz w informacji i komunikacji (o 1,0%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w sekcji transport i gospodarka magazynowa (o 6,4%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XI 2018		I-XI 2018	
	w tys.	XI 2017=100	w tys.	I-XI 2017=100
OGÓŁEM	258,4	100,8	260,8	102,0
w tym:				
Przemysł	136,5	101,7	136,9	102,1
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	127,1	101,7	127,4	102,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,8	102,1	6,8	102,1
Budownictwo	19,3	100,8	19,3	102,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	53,6	103,1	53,9	103,7
Transport i gospodarka magazynowa	15,7	93,6	16,3	97,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,5	95,8	3,6	97,9
Informacja i komunikacja	1,7	101,0	1,7	99,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,3	99,2	4,3	98,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	11,7	94,7	12,5	102,8

Wykres 1. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015=100)



W odniesieniu do października 2018 r. przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 0,1%, w tym najbardziej w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (o 1,3%).

W okresie styczeń–listopad 2018 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 260,8 tys. i było o 2,0% wyższe niż w analogicznym okresie 2017 r. (przed rokiem wyższe o 3,1%).

Na tle pozostałych województw w listopadzie 2018 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych osób zajęło 8 lokatę w kraju.

W końcu listopada 2018 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 71,0 tys. osób i była o 9,1 tys. osób mniejsza niż w listopadzie 2017 r. (o 11,3%) i o 1,5 tys. osób większa (o 2,2%) niż w październiku 2018 r. Kobiety stanowiły 61,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 60,6%).

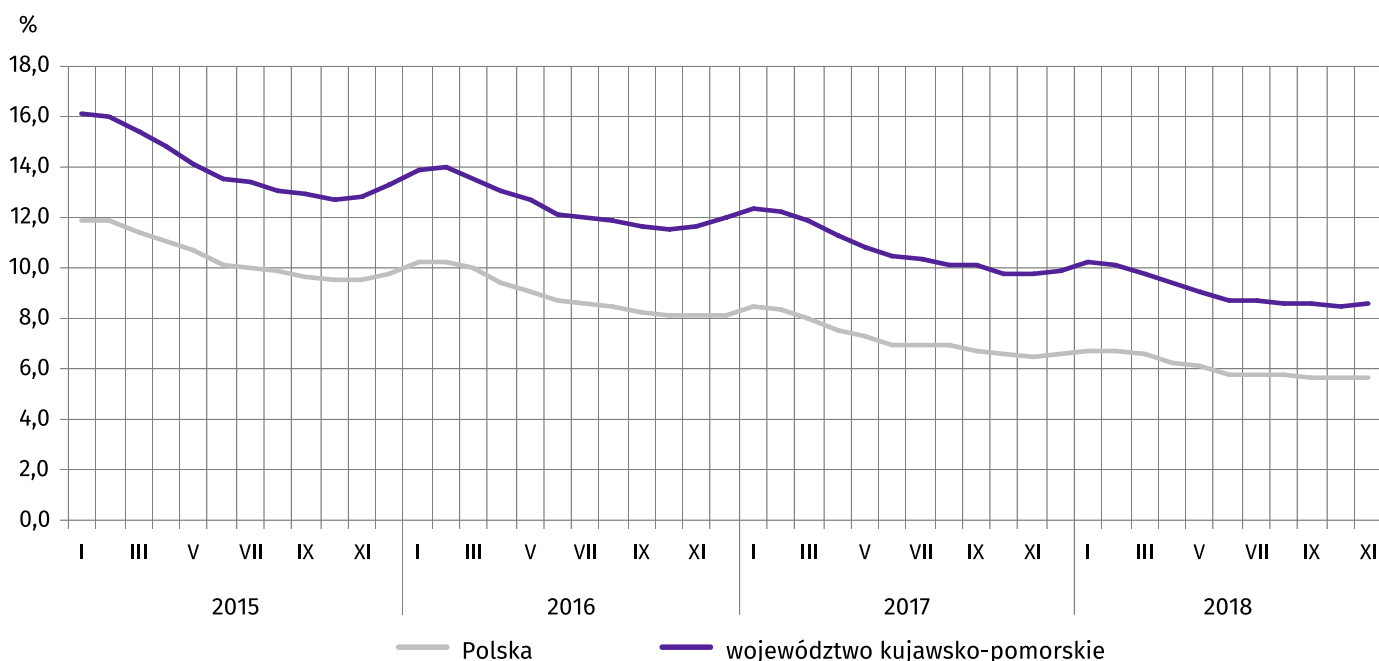
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
	XI	X	XI
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	80,1	69,5	71,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	11,4	10,3	9,8
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	11,1	10,9	8,3
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	9,8	8,5	8,6

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu listopada 2018 r. ukształtowała się na poziomie 8,6% (w kraju była niższa o 2,9 p. proc.). W stosunku do listopada 2017 r. była niższa o 1,2 p. proc., a w porównaniu z październikiem 2018 r. była wyższa o 0,1 p. proc. Kujawsko-Pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko-mazurskim (10,1%) oraz na równi z podkarpackim. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (3,1%).

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w końcu miesiąca

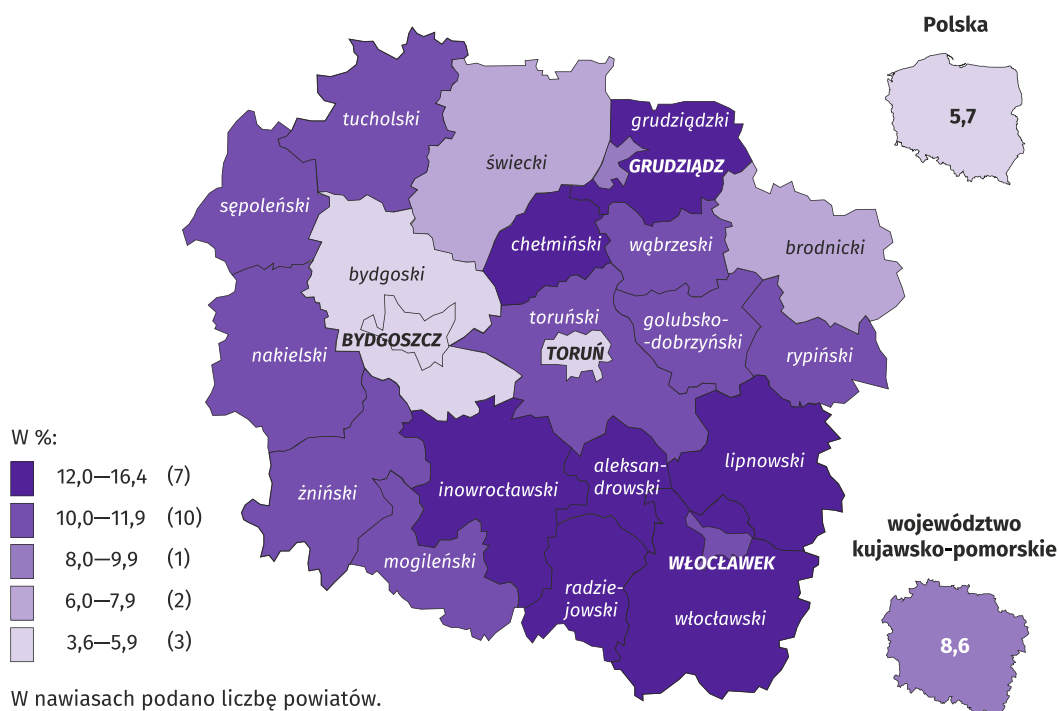


W województwie kujawsko-pomorskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w listopadzie 2018 r. nadal należały powiaty: radziejowski (16,4%, wobec 18,1% w listopadzie 2017 r.), lipnowski (16,0%, wobec 17,4%) oraz włocławski (15,7%, wobec 18,1%), a o najniższej Bydgoszcz (3,6%, wobec 4,0%) oraz Toruń (4,6%, wobec 5,2% przed rokiem). W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich powiatach, a w największym stopniu we Włocławku (o 2,7 p. proc.) oraz powiecie włocławskim (o 2,4 p. proc.).

W listopadzie 2018 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 9,8 tys. osób bezrobotnych, tj. o 13,6% mniej niż przed rokiem i o 4,5% mniej niż w październiku 2018 r. Zmniejszył się także udział bezrobotnych dotychczas niepracujących (o 1,6 p. proc., tj. do 8,9%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do listopada 2017 r., udział absolwentów (o 0,7 p. proc., tj. do 6,5%), a także udział osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 0,1 p. proc. do 2,9%). Zwiększył się z kolei odsetek osób bezrobotnych rejestrujących się po raz kolejny (o 0,1 p. proc., tj. do 87,4%). Stopa napływu bezrobotnych¹ do urzędów pracy wyniosła 1,2%.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2018 r.

Stan w końcu listopada



W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 8,3 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 24,7% niż w listopadzie 2017 r. oraz o 23,8% mniej niż w październiku 2018 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 4,8 tys. osób (przed rokiem 6,2 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 1,0 p. proc. w ujęciu rocznym (do 57,5%). Zwiększył się także udział osób bezrobotnych wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 2,7 p. proc., tj. do 18,4%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób które utraciły status bezrobotnego w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 3,7 p. proc., tj. do 5,0%) oraz udział bezrobotnych, którzy nabyli prawa emerytalne lub rentowe (o 0,3 p. proc., tj. do 0,5%). Stopa odpływu bezrobotnych² z urzędów pracy wyniosła 12,0%.

W końcu listopada 2018 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 59,4 tys. bezrobotnych, ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się w stosunku rocznym o 1,0 p. proc. (do 83,7%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu listopada 2018 r. stanowili 86,6 % ogółu bezrobotnych (przed rokiem 87,0%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne³, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku o 2,2 p. proc. Zmniejszył się także odsetek bezrobotnych do 25 roku życia oraz udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia (w każdej z wymienionych grup o 0,1 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia (o 1,6 p. proc.) oraz udział osób bezrobotnych do 30 roku życia (o 0,4 p. proc.).

¹ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

² Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

³ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
	XI	X	XI
	w procentach ogółem		
Do 30 roku życia	26,8	27,6	27,2
w tym do 25 roku życia	13,1	13,4	13,0
Długotrwale bezrobotne	60,1	58,7	57,9
Powyżej 50 roku życia	24,8	24,6	24,7
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	22,4	24,2	24,0

Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwiększył się udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (o 1,4 p. proc.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,6 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,4 p. proc.).

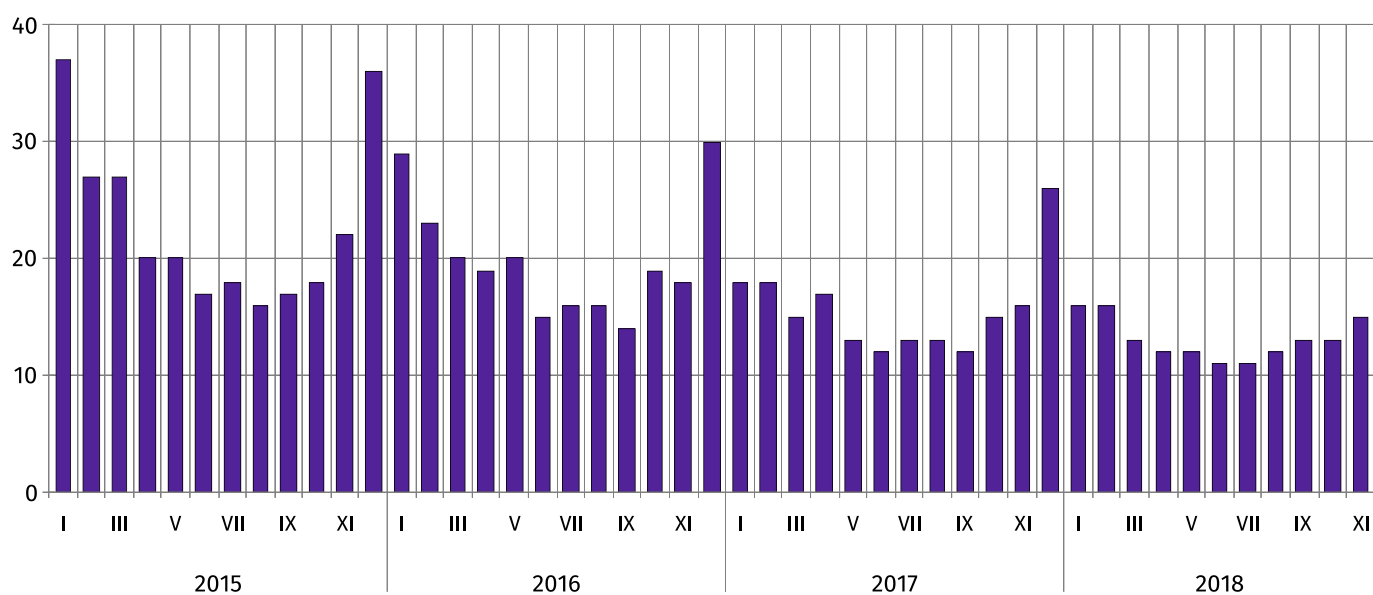
Wybrane kategorie bezrobotnych:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
	XI	X	XI
	w procentach ogółem		
Bez kwalifikacji zawodowych	36,2	36,9	36,8
Bez doświadczenia zawodowego	20,2	20,4	19,8
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	21,5	23,4	22,9

W listopadzie 2018 r. do urzędów pracy zgłoszono 5,7 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to mniej o 0,3 tys. ofert w porównaniu z listopadem 2017 r. oraz o 1,3 tys. mniej niż w październiku 2018 r.

Wykres 3. Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy

Stan w końcu miesiąca



W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 15 bezrobotnych (przed rokiem 16 osób, a przed miesiącem 13 bezrobotnych).

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu listopada 2018 r., 6 zakładów pracy zapowiedziało w najbliższym czasie **zwolnienie** 507 pracowników (przed rokiem odpowiednio 9 zakładów i 243 pracowników).

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2018 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 4256,44 zł (w kraju 4966,61 zł) i było o 7,0% wyższe niż w listopadzie 2017 r. (przed rokiem wzrost o 9,2%).

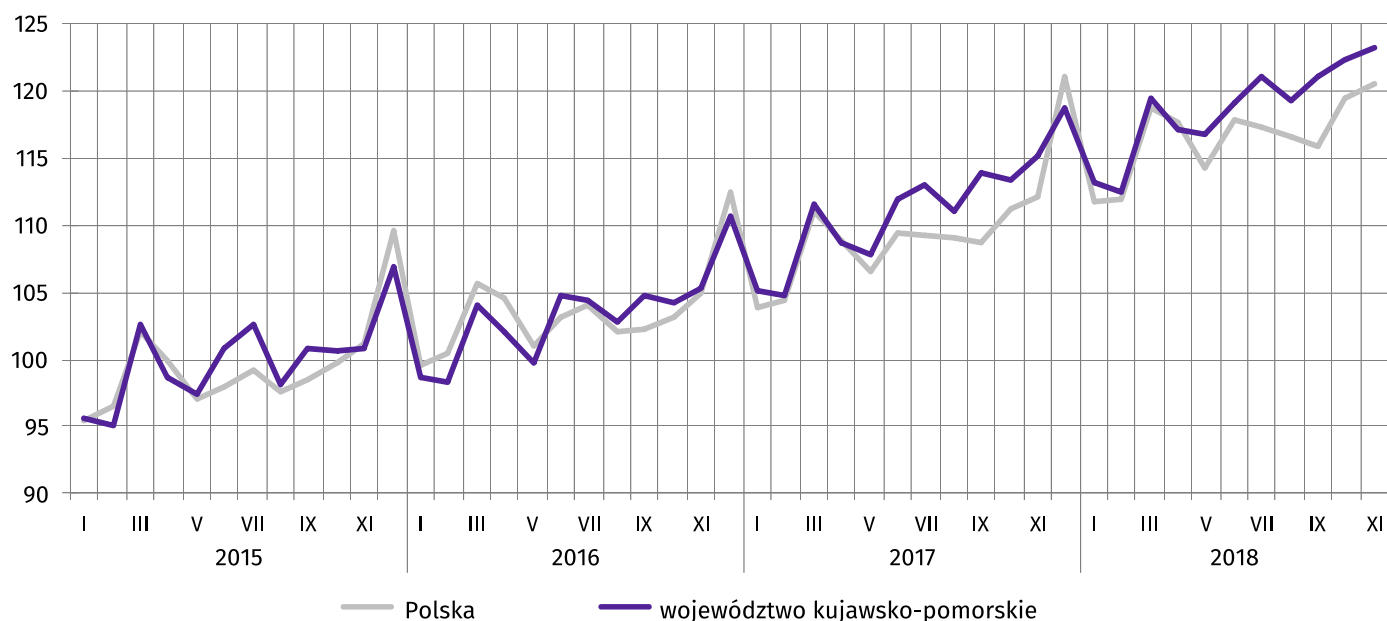
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XI 2018		I-XI 2018	
	w zł	XI 2017=100	w zł	I-XI 2017=100
OGÓŁEM	4256,44	107,0	4109,65	106,9
w tym:				
Przemysł	4350,37	107,5	4206,58	106,4
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	4340,53	107,7	4199,17	106,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4369,85	105,9	4061,83	105,5
Budownictwo	4329,90	105,5	4296,01	108,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4243,03	107,6	4071,70	107,8
Transport i gospodarka magazynowa	3532,13	101,0	3505,00	105,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3467,90	109,3	3426,81	110,0
Informacja i komunikacja	5778,29	103,2	5692,23	102,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4519,24	106,1	4337,39	106,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3040,61	106,9	2970,12	107,3

W porównaniu z listopadem 2017 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano w większości sekcji PKD. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły wynagrodzenia w zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,3%), w przetwórstwie przemysłowym (o 7,7%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,6%).

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w listopadzie 2018 r. najwyższe wynagrodzenie zanotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 35,8% wyższe), natomiast najniższe wynagrodzenie odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 28,6% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Wykres 4. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015=100)

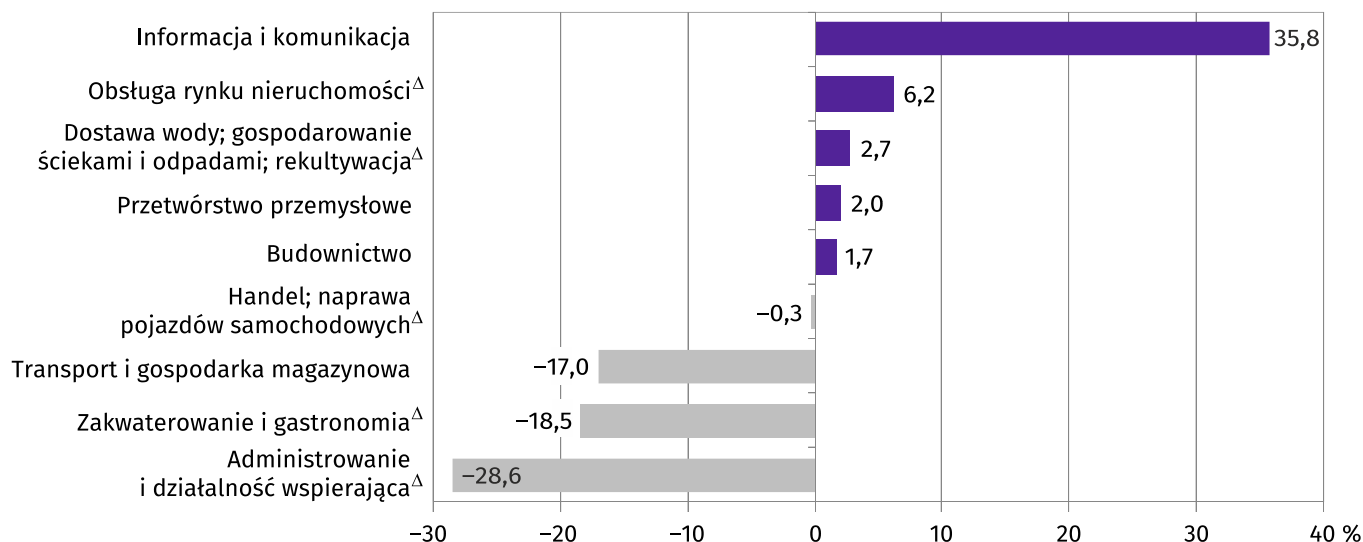


W odniesieniu do października 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie wyższym (o 0,8%), w tym najbardziej wzrosło w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 7,0%).

W okresie styczeń-listopad 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4109,65 zł i było o 6,9% wyższe niż w roku poprzednim. Najwyższy wzrost wystąpił w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (o 10,0%).

Województwo kujawsko-pomorskie pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2018 r. uplasowało się na 13 miejscu w kraju.

Wykres 5. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie w listopadzie 2018 r.



Ceny

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w III kwartale 2018 r. wzrosły w skali roku o 2,0% (wobec wzrostu o 1,9% w III kwartale 2017 r.). Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie był taki sam jak przeciętnie w kraju.

W odniesieniu do III kwartału 2017 r. wzrost cen w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano m.in. w grupach: żywność i napoje bezalkoholowe – o 3,0% (wobec wzrostu o 4,6% w analogicznym okresie 2017 r.), transport – o 7,7% (wobec spadku o 0,2%), zdrowie – o 1,8% (wobec wzrostu o 0,8%) oraz mieszkanie – o 1,9% (wobec wzrostu o 1,7%). Spadek cen odnotowano w grupie odzież i obuwie – o 4,2% (w III kwartale 2017 r. spadek o 5,0%).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018	
	II kw.	III kw.	II kw.	III kw.
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
OGÓŁEM	101,8	101,9	101,7	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,3	104,6	103,9	103,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,7	102,0	101,6	101,4
Odzież i obuwie	94,8	95,0	95,8	95,8
Mieszkanie	101,3	101,7	101,7	101,9
Zdrowie	99,9	100,8	101,8	101,8
Transport	103,7	99,8	103,7	107,7
Rekreacja i kultura	102,0	101,6	101,5	102,4
Edukacja	100,9	101,3	101,6	101,5

Ceny detaliczne badanych artykułów żywnościowych w listopadzie 2018 r. w województwie kujawsko-pomorskim w większości były wyższe niż w listopadzie 2017 r.

W grupie artykułów „pieczywo i produkty zbożowe” wzrosły w skali roku ceny następujących towarów: chleba mieszanego pszenno-żytniego (o 9,7%), bułki pszennej (o 9,5%) i mąki pszennej (0,4%). Spadły ceny kaszy jęczmiennej (o 5,0%) oraz ryżu białego (o 1,5%).

Więcej niż w listopadzie 2017 r. konsumenci płacili za mięso wołowe bez kości – z udźca (o 4,7%) i mięso wołowe z kością – rostbef (o 3,5%) oraz za kurczęta patroszone (o 0,1%). Natomiast mniej o 1,9% niż w listopadzie 2017 r. płacono za mięso wieprzowe bez kości – schab środkowy.

Wyższe niż przed rokiem były ceny filetów mrożonych z morszczuka (wzrost cen o 8,5%), karpia świeżego (o 3,4%), szynki wieprzowej gotowanej (o 4,2%), kiełbas: wędzonej (o 4,1%) oraz suszonej (o 2,0%).

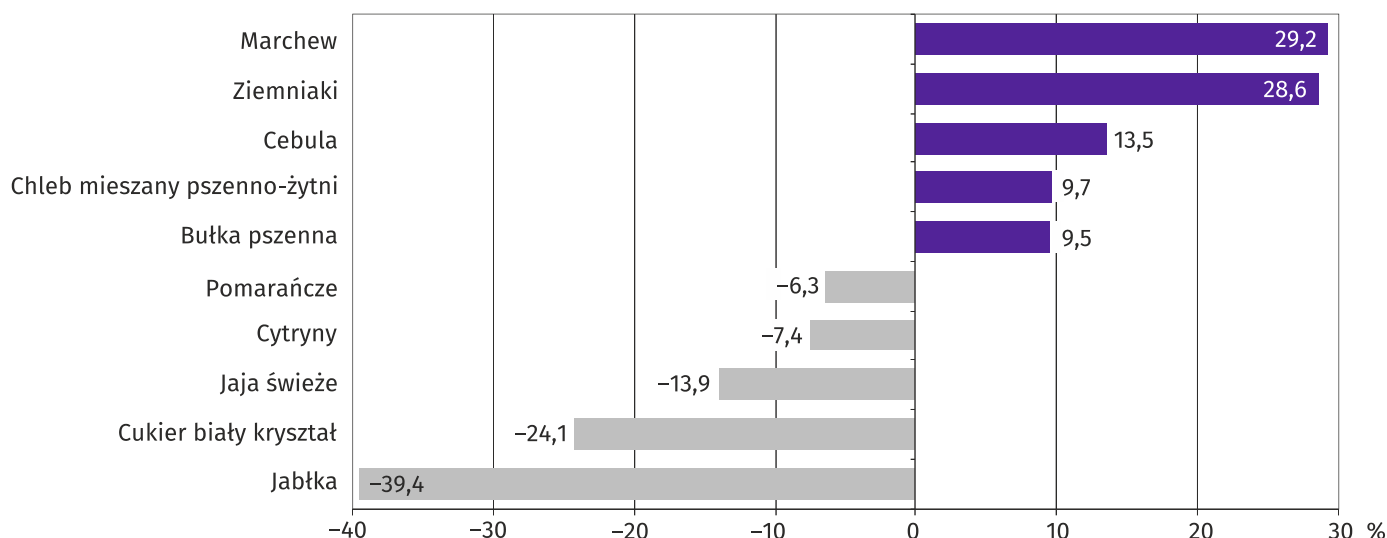
W grupie „mleko, sery i jaja” wzrost cen dotyczył: sera twarogowego półtłustego (o 7,0%), śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 6,6%), mleka krowiego o zawartości tłuszczu: 2–2,5% (o 2,9%) i o zawartości tłuszczu 3,2–3,5% o przedłużonym okresie trwałości (o 0,7%). Spadek cen w tej grupie towarów odnotowano w przypadku jaj świeżych (o 13,9%) i sera dojrzewającego, którego cena była niższa o 2,7%.

W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” zmalały wszystkie ceny badanych produktów: cena masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 5,4%), margaryny (o 4,8%), oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 2,2%).

W grupie „owoce i warzywa” odnotowano wzrost w skali roku cen marchwi (o 29,2%), ziemniaków (o 28,6%) i cebuli (o 13,5%). Ceny jabłek, cytryn i pomarańczy były niższe niż przed rokiem (odpowiednio: o 39,4%, o 7,4% i o 6,3%)

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych w porównaniu z listopadem 2017 r. wzrosły ceny: kawy naturalnej mielonej (o 5,7%), czekolady mlecznej (o 2,8%), herbaty czarnej, liściastej (o 2,4%) i soku jabłkowego (o 0,8%). Spadek zanotowano dla cen cukru białego kryształ (o 24,1%), papierosów (o 3,0%), a także piwa jasnego butelkowego, którego cena spadła o 2,1%.

Wykres 6. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych w listopadzie 2018 r.
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

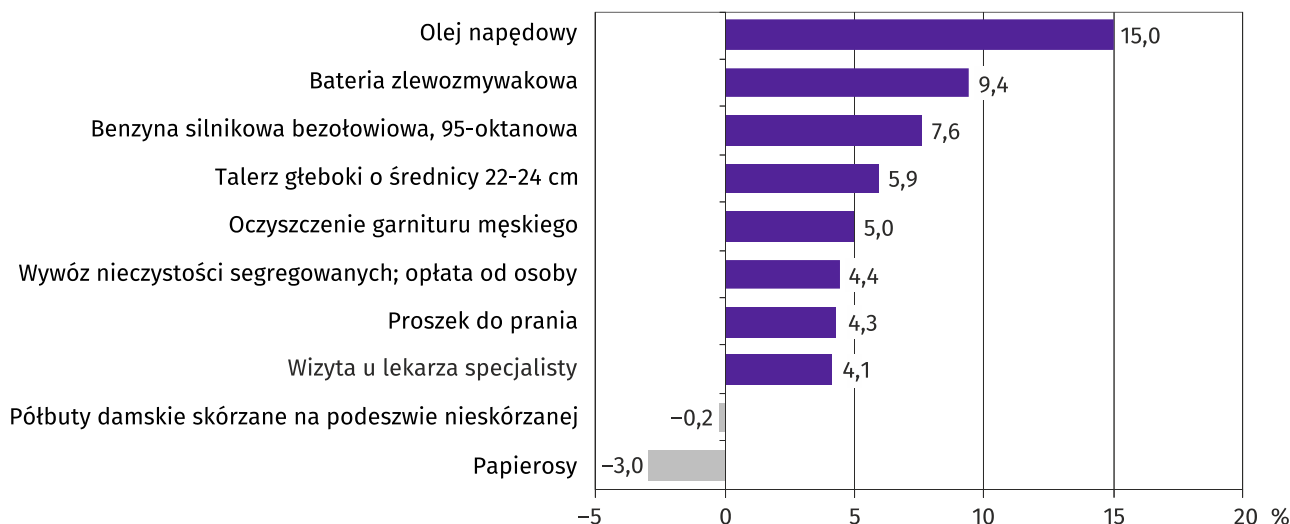


W grupie towarów i usług związanych z utrzymaniem mieszkania w listopadzie 2018 r. w województwie kujawsko-pomorskim zanotowano wzrost cen. W odniesieniu do listopada 2017 r. wzrosły w skali roku opłaty za: wywóz śmieci segregowanych i niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych (odpowiednio o 4,4% i o 4,1%), centralne ogrzewanie (o 3,7%), pobranie zimnej wody z miejskiej sieci wodociągowej (o 1,2%), podgrzanie wody dla gospodarstwa domowego (o 0,8%) oraz wzrosła cena węgla kamiennego o 0,4%.

W grupie towarów i usług związanych z transportem nie uległa zmianie w odniesieniu do listopada 2017 r. cena biletu normalnego, jednorazowego na przejazd autobusem miejskim. Więcej niż przed rokiem płacono za olej napędowy (wzrost cen o 15,0%), benzynę silnikową bezołowiową, 95-oktanową (o 7,6%) oraz za przejazd taksówką osobową (o 3,2%).

Wśród pozostałych badanych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2018 r. najbardziej w skali roku wzrosły ceny: baterii zlewozmywakowej (o 9,4%), talerza głębokiego porcelanowego o średnicy 22-24 cm (o 5,9%) oraz oczyszczania garnituru męskiego (o 5,0%). Wyższa była cena proszku do prania, która wzrosła o 4,3 %, cena wizyty u lekarza specjalisty (wzrost o 4,1%), strzyżenia włosów głowy męskiej (o 4,0%). Spadek cen dotyczył jedynie półbutów damskich skórzanych na podeszwie nieskórzanej, których cena zmalała o 0,2 %.

Wykres 7. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2018 r.
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)



Rolnictwo

Na rynku rolnym w skali miesiąca i roku wzrosły ceny większości produktów rolnych. Droższe w obu analizowanych okresach były zboża i ziemniaki w skupie. Pszenica na targowiskach podrożała w stosunku do listopada 2017 r., była natomiast tańsza niż w październiku 2018 r. Żywiec drobiowy w skupie był droższy w odniesieniu do listopada 2017 r., natomiast żywiec wołowy i mleko do poprzedniego miesiąca. Zarówno w skali miesiąca, jak i roku potaniał żywiec wieprzowy w skupie. Ceny prosiąt na chów na targowiskach spadły w stosunku do listopada 2017 r., a wzrosły w stosunku do października 2018 r.

Po ciepłym październiku w listopadzie 2018 r. temperatura obniżyła się, chociaż nie spadała poniżej 0°C. Dopiero w trzeciej dekadzie miesiąca temperatura gwałtownie spadła – nocą do ok. -10°C. Opady były na poziomie średnim dla tego okresu. Panowały sprzyjające warunki do dokończenia zbioru buraków oraz wykonywania orok zimowych. Stan zbóż i rzepaku ozimego ocenić można jako dość dobry. Dotychczasowe spadki temperatur były na tyle krótkotrwałe, że nie poczyniły większych strat w oziminach.

Według stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Toruniu w listopadzie 2018 r. odnotowano 6 dni z opadami. Suma opadów atmosferycznych (ok. 11,2 mm) stanowiła 32% normy z wielolecia. Średnia temperatura na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, wyniosła 4,8°C i była wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 1,7°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 18,1°C, a minimalna -6,3°C.

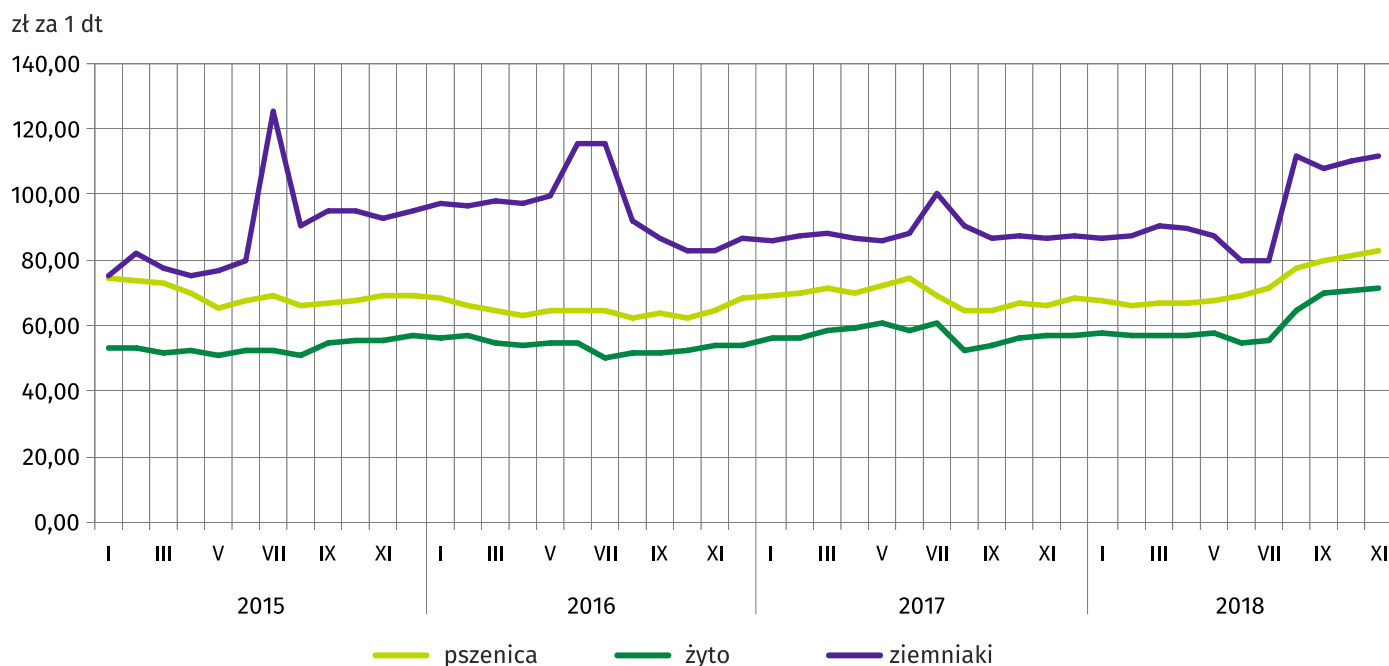
Skup zbóż^a kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	VII-XI 2018		XI 2018		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	XI 2017=100	X 2018=100
Ziarno zbóż podstawowych ^{bc}	391,3	64,9	37,5	37,4	65,9
w tym:					
pszenica	305,9	64,1	29,8	35,9	63,8
żyto	33,7	66,6	3,0	59,6	51,2

^a W okresie lipiec-listopad bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. ^c Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec-listopad 2018 r. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był mniejszy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku o 35,1%, w tym pszenicy – mniejszy o 35,9%, a żyta o 33,4%. W listopadzie 2018 r. dostawy zbóż do skupu były mniejsze niż przed miesiącem o 34,1% – łącznie skupiono 37,5 tys. t zbóż. Skup pszenicy w tym okresie był mniejszy o 36,2%, a żyta mniejszy o 48,8%. W porównaniu z listopadem 2017 r. odnotowano spadek podaży pszenicy i żyta odpowiednio o 64,1% i o 40,4%.

Wykres 8. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków



Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-XI 2018		XI 2018		
	w tys. t.	I-XI 2017=100	w tys. t.	XI 2017=100	X 2018=100
Żywiec rzeźny ^b	328,3	95,3	25,5	96,9	91,7
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	45,3	88,3	2,3	83,7	123,8
wieprzowy	143,4	93,0	11,4	94,9	99,7
drobiowy	139,2	100,3	11,8	102,1	81,2
Mleko ^c	728,0	97,6	61,4	99,0	97,8

^a W okresie lipiec-listopad bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

Od stycznia do listopada 2018 r. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) był niższy o 4,7% od notowanego przed rokiem. Niższy był skup żywca wołowego oraz wieprzowego, odpowiednio o 11,7% i o 7,0%, natomiast wyższy był skup drobiu (o 0,3%). W listopadzie 2018 r. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 25,5 tys. t żywca rzeźnego, tj. o 8,3% mniej niż przed miesiącem i o 3,1% mniej niż przed rokiem. Zarówno w skali miesiąca, jak i roku zmniejszyła się podaż żywca wieprzowego. W skali miesiąca wzrosła podaż żywca wołowego, a obniżyła się w skali roku. Podaż żywca drobiowego była niższa niż przed miesiącem, ale wyższa niż przed rokiem.

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	XI 2018			I-XI 2018		XI 2018			I-XI 2018	
	zł	XI 2017=100	X 2018=100	zł	I-XI 2017=100	zł	XI 2017=100	X 2018=100	zł	I-XI 2017=100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	82,48	124,3	101,5	71,80	102,0	83,61	109,8	99,4	79,03	101,0
żyto	71,15	125,5	100,6	61,18	111,4	.	x	x	60,87	100,5
Ziemniaki ^b za 1 dt	33,05	135,6	112,0	34,74	111,1	111,86	128,9	101,8	94,76	107,0
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,69	99,2	100,3	6,78	105,0	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	4,16	89,7	95,8	4,44	84,7	.	x	x	.	x
drób	3,75	102,6	99,2	3,64	102,9	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	146,00	77,9	109,5	160,00	91,0
Mleko za 1 hl	132,85	92,0	100,5	128,14	97,4	.	x	x	.	x

a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne.

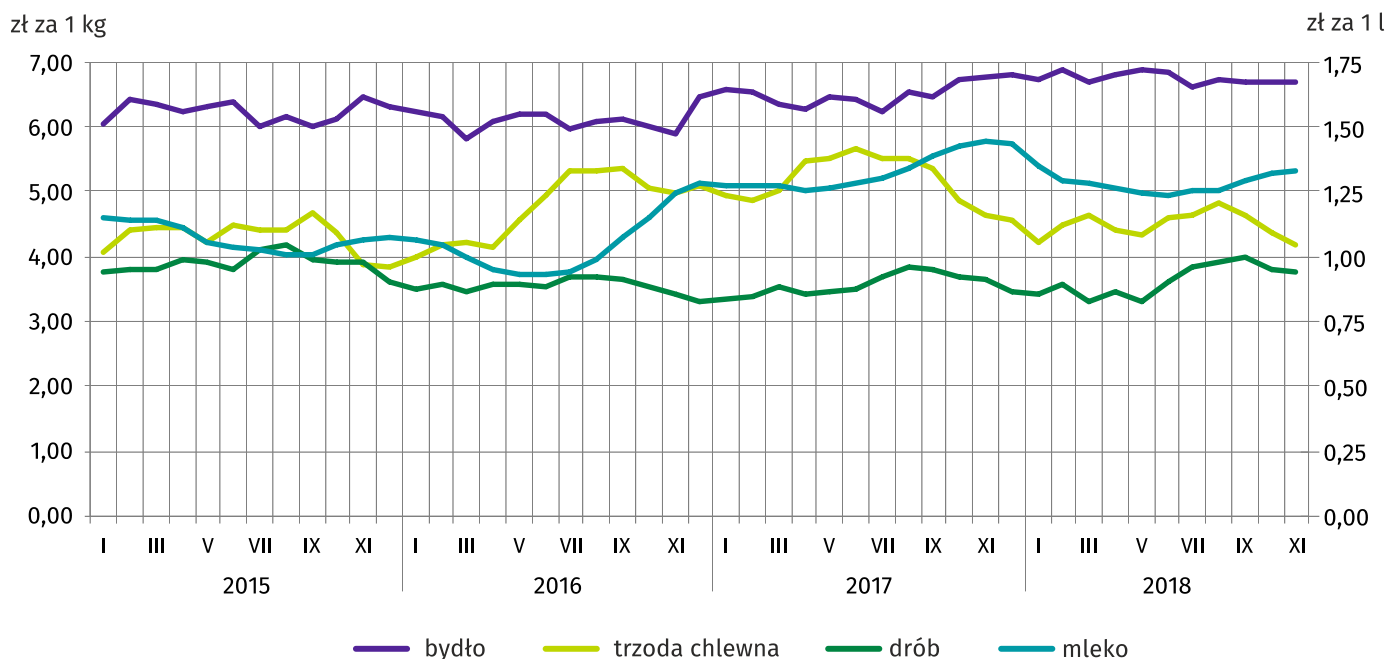
W listopadzie 2018 r. pszenica i żyto w skupie podrożały w skali miesiąca i roku, natomiast w przypadku pszenicy roczny wzrost cen odnotowano również na targowiskach. Średnie ceny pszenicy w skupie (82,48 zł/dt) były o 1,5% wyższe niż przed miesiącem i o 24,3% wyższe niż przed rokiem. Ceny żyta w skupie (71,15 zł/dt) wzrosły o 0,6% w skali miesiąca i o 25,5% w skali roku. W obrocie targowiskowym w porównaniu z październikiem 2018 r. odnotowano spadek cen pszenicy o 0,6% do poziomu 83,61 zł/dt, natomiast w odniesieniu do listopada 2017 r. pszenica na targowiskach podrożała o 9,8%.

Przeciętne ceny skupu ziemniaków w listopadzie wyniosły 33,05 zł/dt i wzrosły w skali miesiąca oraz roku odpowiednio o 12,0% i o 35,6%. Listopadowe ceny ziemniaków na targowiskach (111,86 zł/dt) również były wyższe niż w październiku 2018 r. (o 1,8%) oraz wyższe niż w listopadzie 2017 r. o 28,9%.

W listopadzie 2018 r. **ceny żywca wieprzowego** w skupie (4,16 zł/kg) obniżyły się w skali miesiąca o 4,2%, a w skali roku o 10,3%. Średnie targowiskowe ceny prosiąt przeznaczonych do dalszego chowu uzyskane w listopadzie 2018 r. wzrosły w skali miesiąca o 9,5% (do 146,00 zł/szt.), ale w ujęciu rocznym obniżyły się o 22,1%.

Przeciętne ceny skupu drobiu rzeźnego w listopadzie 2018 r. (3,75 zł/kg) spadły w odniesieniu do października 2018 r. o 0,8%, a w odniesieniu do listopada 2017 r. wzrosły o 2,6%.

Wykres 9. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka



W opisywanym miesiącu przeciętne ceny żywca wołowego (6,69 zł/kg) wzrosły w stosunku do października 2018 r. o 0,3%, a w ujęciu rocznym obniżyły się o 0,8%.

Od stycznia do listopada 2018 r. **skup mleka** wyniósł 728,0 mln l i był o 2,4% mniejszy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W listopadzie 2018 r. dostawy mleka do skupu (61,4 mln l) były mniejsze w ujęciu miesięcznym o 2,2% oraz mniejsze niż przed rokiem o 1,0%. Ceny tego surowca w listopadzie 2018 r. ukształtowały się na poziomie 132,85 zł za 100 l, tj. o 0,5% wyższym niż przed miesiącem, ale o 8,0% niższym niż w listopadzie 2017 r.

Przemysł i budownictwo

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie 2018 r. osiągnęła wartość 5557,1 mln zł (w cenach bieżących) i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 2,0%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem niższa o 3,1%.

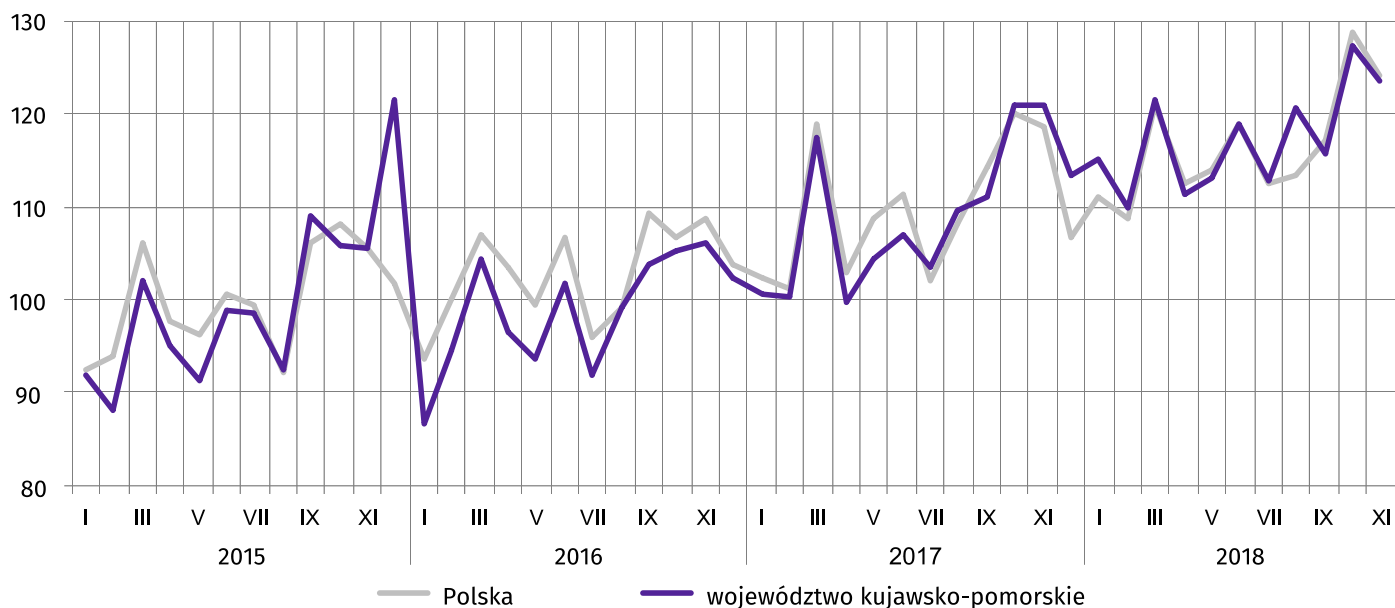
W listopadzie 2018 r. na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu miała wpływ największa sekcja, stanowiąca 95,3% udziału, tj. przetwórstwo przemysłowe, w której odnotowano wzrost w porównaniu z listopadem 2017 r. o 1,8%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XI 2018	I-XI 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w odsetkach
OGÓŁEM	102,0	107,5	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	101,8	107,6	95,8
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	101,6	106,5	23,9
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	109,0	118,2	1,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	115,0	121,8	14,5
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	124,0	109,3	1,1
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	91,9	93,8	9,4
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	98,9	98,8	10,5
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	112,3	121,2	1,8
produkcja wyrobów z metali ^Δ	107,0	108,9	10,5
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	87,5	127,2	3,1
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	102,0	105,0	3,2
produkcja mebli	87,8	97,5	4,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	111,0	106,7	2,5

Wyższy niż w listopadzie 2017 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 18 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Podwyższenie listopadowej sprzedaży w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r. odnotowano m.in. w: poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 24,0%), produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 15,0%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 12,3%), produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 9,0%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 12,5%), mebli (o 12,2%) oraz w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,1%).

Wykres 10. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(przeciętna miesięczna 2015=100; ceny stałe)



Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła w listopadzie 2018 r. (w cenach bieżących) 40,7 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) o 0,3% przy wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (o 1,7%) oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 7,5%).

W okresie od stycznia do listopada 2018 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 57708,0 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 7,5% niż w analogicznym okresie 2017 r. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie (według działów klasyfikacji PKD) miały przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. produkcją: papieru i wyrobów z papieru (o 21,8%), wyrobów z metali (o 8,9%) oraz artykułów spożywczych (o 6,5%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 6,2%), w produkcji mebli (o 2,5%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,2%).

Na tle pozostałych województw województwo kujawsko-pomorskie zajęło w listopadzie 2018 r. 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w listopadzie 2018 r. wyniosła 724,3 mln zł. Była wyższa o 5,5% niż w listopadzie 2017 r. i wyższa o 1,0% niż w październiku 2018 r. (przed rokiem wzrost odpowiednio o 48,5% i o 10,8%).

W omawianym miesiącu wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, ukształtowała się na poziomie 37,6 tys. zł i była o 4,6% wyższa niż przed rokiem. Wzrost wydajności odnotowano przy wzroście przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (o 0,8%) i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 5,5%).

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w listopadzie 2018 r. ukształtowała się na poziomie 441,0 mln zł (60,9% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 5,4% od uzyskanej w listopadzie 2017 r. (wówczas wzrost o 45,8%). Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano wśród przedsiębiorstw, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (wzrost o 22,0%) oraz wśród podmiotów wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 4,8%). Niższe były przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (spadek w skali roku o 3,0%).

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XI 2018	I-XI 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w odsetkach	
OGÓŁEM	105,4	136,2	100,0
Budowa budynków ^Δ	122,0	148,5	29,8
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	97,0	137,0	39,8
Roboty budowlane specjalistyczne	104,8	125,1	30,4

W porównaniu z październikiem 2018 r., produkcja budowlano-montażowa województwa kujawsko-pomorskiego zmniejszyła się o 5,7%. Spadek dotyczył podmiotów, w których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (spadek o 18,7%) oraz przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 4,4%). Wzrost w skali roku wystąpił w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 6,5%).

W okresie styczeń-listopad 2018 r. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 36,2%. Wzrost dotyczył wszystkich działów budownictwa, przy czym najwyższy wystąpił w podmiotach, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 48,5%).

Udział produkcji budowlano-montażowej w listopadzie 2018 r. w produkcji krajowej wyniósł 4,3%, co plasuje województwo na 8 miejscu w kraju.

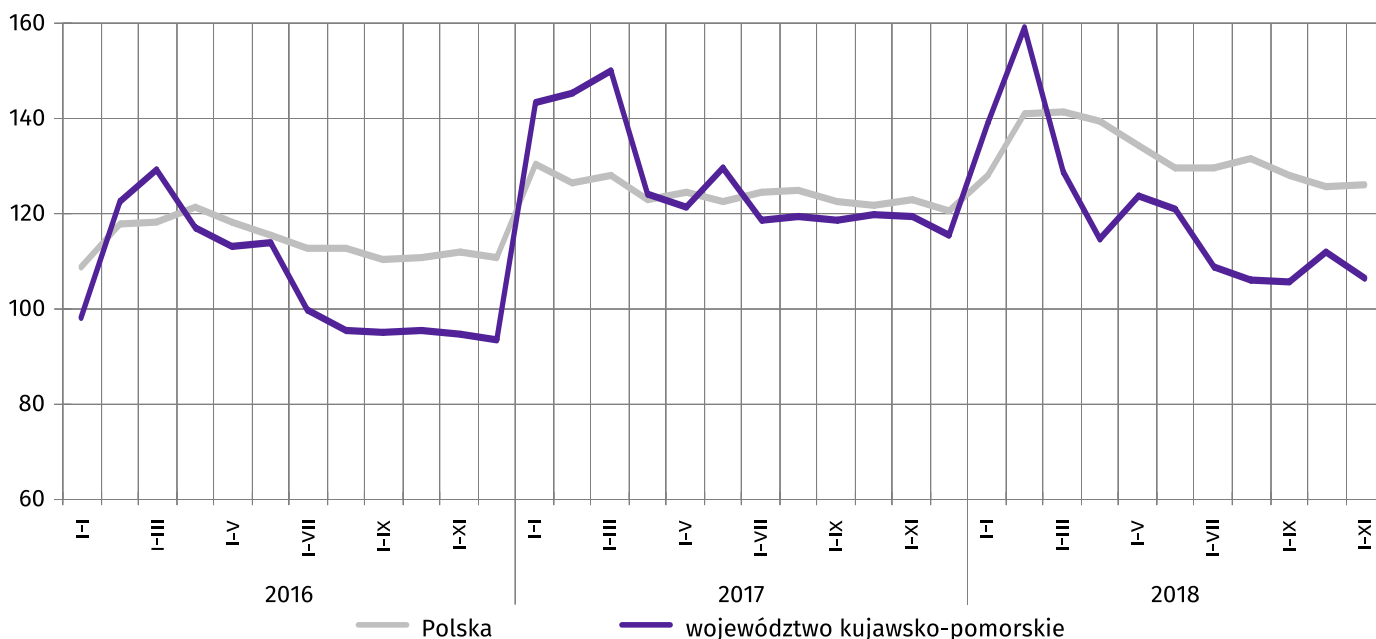
Budownictwo mieszkaniowe

W listopadzie 2018 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań których budowę rozpoczęto (wzrost o 100,3%) oraz liczba mieszkań na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (wzrost o 1,6%). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań oddanych do użytkowania (spadek o 39,5%).

Według wstępnych danych⁴ w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 503 lokale, czyli o 39,5% mieszkań mniej niż przed rokiem. Spowodowane to było spadkiem liczby mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (spadek o 74,4%) oraz w budownictwie komunalnym (o 50,0%). Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w budownictwie indywidualnym – 348 lokali (69,2% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania 115 lokali w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (22,9%), 34 mieszkania spółdzielcze (6,8%) oraz 6 mieszkań w budownictwie komunalnym (1,2%). W badanym miesiącu nie oddano do użytkowania mieszkań: społecznych czynszowych i zakładowych.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim w listopadzie 2018 r. stanowiły 2,8% efektów krajowych.

Wykres 11. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania
(analogiczny okres 2015=100)



⁴ Dane meldunkowe mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń-listopad 2018 r. kształtowała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-XI 2017=100	
OGÓŁEM	6209	100,0	89,3	99,0
Indywidualne ^a	3363	54,1	106,3	132,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	2524	40,7	77,7	59,6
Komunalne	91	1,5	65,5	54,5
Spółeczne czynszowe	133	2,1	74,7	47,9
Spółdzielcze	98	1,6	46,0	60,3

^a Począwszy od stycznia 2018 r. dane dotyczące efektów „budownictwa indywidualnego” dotyczą tylko mieszkań realizowanych na własne potrzeby inwestora; mieszkania na sprzedaż lub wynajem dotychczas zaliczane do tej formy budownictwa zostały włączone do formy „budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”.

W okresie styczeń–listopad 2018 r. oddano do użytkowania 6209 mieszkań, tj. o 10,7% mniej niż w analogicznym okresie 2017 r. Spadek liczby mieszkań odnotowano w budownictwie spółdzielczym (o 54,0%), komunalnym (o 34,5%), społecznym czynszowym (o 25,3%) oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 22,3%), natomiast wzrost odnotowano w budownictwie indywidualnym (o 6,3%). Pod względem liczby oddanych lokali województwo kujawsko-pomorskie zajęło 11 pozycję wśród wszystkich województw.

W okresie styczeń–listopad 2018 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 99,0 m² i była mniejsza o 6,8 m² niż w analogicznym okresie 2017 r. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym (132,9 m²), w którym odnotowano spadek przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania o 0,8 m².

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w Bydgoszczy (990), Toruniu (799) oraz w powiecie bydgoskim (741), najmniej natomiast w powiecie wąbrzeskim (44) oraz radziejowskim (52).

W okresie styczeń–listopad 2018 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiatach: świeckim (141,2 m²) oraz wąbrzeskim (137,8 m²). Najmniejsze lokale przekazano w Bydgoszczy (58,6 m²) oraz Toruniu (62,8 m²).

Mapa 2. Mieszkania oddane do użytkowania w okresie styczeń–listopad 2018 r.



W listopadzie 2018 r. liczba mieszkań, na realizację których wydano **pozwolenia na budowę** lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 931 i było to o 1,6% więcej niż w analogicznym miesiącu 2017 r. Najwięcej mieszkań, bo 51,6% ogólnej liczby, stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

W badanym miesiącu zwiększyła się w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 100,3%, tj. do poziomu 685). Większość mieszkań, bo 62,5%, stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto **w okresie styczeń-listopad 2018 r.** kształtowała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-XI 2017=100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-XI 2017=100
OGÓŁEM	10067	100,0	103,3	8796	100,0	108,6
Indywidualne	4446	44,2	x ^a	4205	47,8	x ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	5372	53,3	x ^a	4317	49,1	x ^a
Komunalne	167	1,7	397,6	77	0,9	213,9
Spółeczne czynszowe	80	0,8	17,5	161	1,8	91,0
Zakładowe	2	0,0	4,0	1	0,0	16,7
Spółdzielcze	-	x	x	35	0,4	30,2

a Zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa, dynamiki w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego będą prezentowane począwszy od stycznia 2019 r.

Rynek wewnętrzny

W listopadzie 2018 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w ujęciu rocznym wzrost (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 9,2%) oraz wzrost **sprzedaży hurtowej** (o 2,1%).

W porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano m.in. w grupach: pozostałe (o 20,7%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 20,1%), tekstylia, odzież, obuwie (o 15,3%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 7,9%). Spadek w ujęciu rocznym odnotowano m.in. w grupach: prasa, książki pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 4,9%), meble, RTV, AGD (o 3,6%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 2,5%).

W porównaniu z październikiem 2018 r. przychody ze sprzedaży detalicznej zmalały o 4,5%. Największy spadek w skali miesiąca dotyczył grupy tekstylia, odzież, obuwie (o 13,5%).

W okresie styczeń-listopad 2018 r. sprzedaż detaliczna była o 7,9% wyższa niż w analogicznym okresie 2017 r., przy czym najwyższy wzrost wystąpił w grupach pozostałe (o 28,0%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 10,2%).

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XI 2018	I-XI 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w odsetkach
OGÓŁEM^a	109,2	107,9	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	110,2	14,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	97,5	100,0	37,0
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	120,1	103,1	1,8
Tekstylia, odzież, obuwie	115,3	99,2	2,6
Meble, RTV, AGD	96,4	95,3	1,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	95,1	100,3	2,1
Pozostałe	120,7	128,0	16,1

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w listopadzie 2018 r. była wyższa niż przed rokiem o 2,1% oraz niższa o 7,3% w porównaniu z październikiem 2018 r., natomiast w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano odpowiednio spadek o 1,0% i o 8,8%.

W okresie styczeń–listopad 2018 r. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 5,9% w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r., a w przedsiębiorstwach hurtowych w tym samym okresie wzrosła o 6,4%.

Opracowanie merytoryczne

Kontakt:



www.bydgoszcz.stat.gov.pl

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

tel: (+48 52) 366 93 90



@BYDGOSZCZ_STAT

ul. Ks. Stanisława Konarskiego 1-3

faks: (+48 52) 366 93 56



@GlownyUrzadStatystyczny

85-066 Bydgoszcz

e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

Powiązane opracowania

[Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej](#)

[Komunikaty i biuletyny województwa kujawsko-pomorskiego](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy \(DBW\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim

WYSZCZEGÓLNIENIE													
A – 2017 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
B – 2018 r.													
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	254,5	255,6	256,3	256,8	256,6	256,9	257,3	256,9	256,7	255,4	256,2	256,4
	B	260,5	260,6	260,6	261,0	260,5	260,3	260,0	259,7	259,4	258,7	258,4	
poprzedni miesiąc = 100	A	102,2	100,5	100,3	100,2	99,9	100,1	100,1	99,8	99,9	99,5	100,3	100,1
	B	101,6	100,0	100,0	100,1	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9	99,7	99,9	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,5	102,8	103,2	103,5	103,4	103,3	103,4	103,6	103,1	102,7	103,1	103,0
	B	102,4	101,9	101,7	101,6	101,5	101,3	101,1	101,1	101,0	101,3	100,8	
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	103,3	102,5	98,7	93,0	89,5	85,8	84,8	83,8	82,3	79,8	80,1	81,5
	B	85,1	84,3	81,5	77,7	75,1	72,5	71,5	70,6	70,1	69,5	71,0	
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	12,4	12,3	11,9	11,3	10,9	10,5	10,4	10,2	10,1	9,8	9,8	9,9
	B	10,3	10,2	9,8	9,4	9,1	8,8	8,7	8,6	8,6	8,5	8,6	
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	7506	8044	10771	7919	8966	9039	8861	7658	8865	7648	5994	4118
	B	7727	7167	9101	7607	8103	8776	8422	8674	7272	7016	5695	
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	18	18	15	17	13	12	13	13	12	15	16	26
	B	16	16	13	12	12	11	11	12	13	13	15	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	3631,58	3619,75	3851,35	3757,51	3726,11	3868,28	3903,58	3836,42	3932,31	3910,88	3976,50	4095,95
	B	3905,79	3881,57	4117,23	4037,50	4027,05	4111,87	4173,80	4115,82	4178,04	4220,65	4256,44	
poprzedni miesiąc = 100	A	94,9	99,7	106,4	97,6	99,2	103,8	100,9	98,3	102,5	99,5	101,7	103,0
	B	95,4	99,4	106,1	98,1	99,7	102,1	101,5	98,6	101,5	101,0	100,8	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	106,4	106,5	107,0	106,3	107,9	106,7	108,1	107,9	108,6	108,5	109,2	107,0
	B	107,6	107,2	106,9	107,5	108,1	106,3	106,9	107,3	106,2	107,9	107,0	
Wskaźniki cen: towarów i usług konsumpcyjnych ^c : analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	101,9	.	.	101,8	.	.	101,9	.	.	102,6
	B	.	.	101,6	.	.	101,7	.	.	102,0	.	.	

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. ^c w kwartale.

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
A – 2017 r.														
B – 2018 r.														
Wskaźniki cen (dok.):														
skupu ziarna zbóż:														
poprzedni miesiąc = 100		A	101,4	100,8	102,9	98,5	102,0	100,2	94,4	93,6	101,2	103,2	99,4	102,7
		B	99,1	98,3	101,2	100,2	100,5	102,2	101,9	107,7	105,3	101,8	101,5	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	101,0	106,2	111,1	110,5	110,5	111,1	107,8	103,9	102,4	108,4	104,7	99,8
		B	97,6	95,1	93,6	95,2	93,8	95,6	103,2	118,7	123,5	121,9	124,5	
skupu żywca rzeźnego wotowego (bez cieląt):														
poprzedni miesiąc = 100		A	101,9	99,0	97,3	99,1	102,8	99,4	97,1	105,0	98,9	104,1	100,2	100,5
		B	99,1	102,1	97,6	101,5	101,3	99,5	96,4	102,0	99,4	99,7	100,3	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	105,8	106,1	109,1	103,0	104,2	103,3	104,3	107,3	106,0	112,0	114,8	105,2
		B	102,2	105,4	105,7	108,3	106,7	106,9	106,1	103,0	103,5	99,1	99,2	
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:														
poprzedni miesiąc = 100		A	97,0	98,0	103,2	108,8	101,1	102,4	97,9	99,5	97,4	90,5	95,8	98,1
		B	92,5	106,2	103,6	95,1	98,6	105,7	100,7	104,5	95,8	94,0	95,8	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	124,6	116,3	118,3	131,1	121,3	114,3	103,7	103,5	100,0	96,1	92,9	89,3
		B	85,1	92,2	92,5	80,9	78,9	81,4	83,7	87,9	86,4	89,7	89,7	
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta														
		A	8,2	8,1	8,3	8,9	9,2	9,3	9,0	8,7	8,9	8,1	7,7	7,4
		B	6,8	7,2	7,6	7,3	7,2	8,1	7,7	8,0	7,0	.*	.	
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):														
poprzedni miesiąc = 100		A	98,4	99,6	117,3	84,7	104,9	102,5	96,5	106,0	101,2	109,0	100,1	93,9
		B	101,5	95,3	110,8	91,4	101,6	105,2	94,9	107,1	95,8	110,0*	96,9	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	116,3	106,0	112,6	103,3	111,7	105,3	112,6	110,6	106,9	114,9	113,9	110,9
		B	114,4	109,5	103,5	111,6	108,2	111,0	109,2	110,2	104,4	105,3*	102,0	
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):														
poprzedni miesiąc = 100		A	26,6	116,4	163,7	88,5	113,2	127,3	86,9	118,9	102,8	121,2	105,3	122,9
		B	50,9	79,8	131,9	92,8	112,0	141,2	98,7	122,4	101,9	93,9	94,3	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	90,5	77,6	114,6	106,3	110,0	109,4	114,0	119,1	94,8	147,6	145,8	107,8
		B	205,9	141,2	113,9	119,4	118,1	131,0	148,8	153,1	151,8	117,7	105,4	

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE													
A – 2017 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
B – 2018 r.													
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	732	1171	2004	2323	2659	3481	4199	4869	5514	6119	6950	7743
	B	711	1281	1720	2150	2710	3248	3848*	4333*	4918*	5706*	6209	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	146,1	118,5	116,2	106,2	107,4	113,9	118,8	124,9	124,9	125,5	126,2	123,7
	B	97,1	109,4	85,8	92,6	101,9	93,3	91,6*	89,0*	89,2	93,3*	89,3	
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących): poprzedni miesiąc = 100	A	85,2	96,2	124,3	97,9	94,9	97,1	99,3	100,2	100,6	104,2	102,7	103,9
	B	85,8	97,5	122,7	96,3	96,5	100,3	104,3	98,4	96,7	115,8	95,5	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	109,2	103,1	111,7	106,9	107,7	103,7	100,6	98,0	102,1	100,3	103,9	102,4
	B	103,1	104,4	103,1	101,4	103,2	106,6	111,9	109,9	105,6	117,4	109,2	
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b : brutto ^c (w %)	A	.	.	5,6	.	.	5,2	.	.	5,0	.	.	4,4
	B	.	.	5,4	.	.	5,6	.	.	5,3	.	.	
netto ^d (w %)	A	.	.	4,8	.	.	4,5	.	.	4,3	.	.	3,8
	B	.	.	4,5	.	.	4,7	.	.	4,4	.	.	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	988,5	.	.	1744,9	.	.	2583,2	.	.	3801,2
	B	1097,5	.	.	2013,7	.	.	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	210,7	.	.	148,6	.	.	130,3	.	.	126,8
	B	62,9	.	.	78,0	.	.	
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	193574	193500	193887	194149	194465	194807	194957	195381	195370	195458	195578	195717
	B	195368	195571	196009	196351	197399	198548	194342 ^f	195478	196196	196741	197235	
w tym spółki handlowe	A	16729	16818	16937	17032	17084	17163	1725	17344	17435	17520	17612	17706
	B	17796	17882	17942	18035	18112	18208	14904 ^f	14989	15071	15140	15228	
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1908	1909	1922	1921	1924	1927	1933	1936	1940	1954	1959	1961
	B	1965	1963	1969	1965	1970	1975	1367 ^f	1371	1370	1373	1370	

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. ^c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ^d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ^e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^f W lipcu 2018 r. wykreślono z rejestru REGON podmioty, które utraciły zdolność prawną na mocy art. 3 ustawy z dnia 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o KRS i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1924).

* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.